

ČASOPIS PŘIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XVII.

ČÍSLO 2

FEBRUÁR 2009

Sviatok všetkých umelcov - Rozhovor s Barborou Matákovou
Umelci našej farnosti - Dekanátny turnaj miništrantov
Štatistika za rok 2008 - Blahoslavený Fra Angelico

2/09

Vernisáž výstavy Vyznania z palety

Maliar Alojz Petráš s primátorom Prievidze
Ing. Jánom Bodnárom

Zaujatá návštevníčka

Spojenie obrazu Vesmírny Kristus
a vína

Dekanátny turnaj miništrantov

Sviatok všetkých umelcov

2/09

Úvodník

Keď som pred piatimi rokmi nastupovala na vysokú školu, netušila som o blahoslavenom Fra Angelicovi, patrónovi umelcov, vôbec nič. Bariéry mojej nevedomosti prelomil až doc. PhDr. Imrich Vaško, CSc., bývalý dekan Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. Práve on ako nadšenec umenia totiž začal usporadúvať na našej univerzite Deň umelcov, v ktorom boli na univerzitnej pôde prostredníctvom svojej tvorby predstavovaní tí, ktorí sa umeniu venovali - či už z radov študentov, alebo aj učiteľov. V prvý rok môjho vysokoškolského štúdia (a neskôr i v ďalšie) pozval na toto podujatie vystupovať aj mňa. Bol to môj prvý kontakt s umeleckým svetom, ktorý nezostal bez odozvy.

Teraz, po piatich rokoch, svoje vysokoškolské štúdium pomaly končím. Uvedomujem si, že mojou úlohou nie je už len prijímať, ale aj dávať z toho, čo som dostala. Preto aj vzniklo toto umelecky ladené číslo časopisu Bartolomej. Fra Angelico má totiž vo februári svoj sviatok. Tým pádom majú svoj sviatok aj všetci umelci. To je jedno, či uznávaní, či neuznávaní, či verejní, či skrytí. Jednoducho umelci, tí, ktorí - ako hovorí pápež Ján Pavol II. - sa stávajú tvorcami krásy.

Februárové číslo časopisu Bartolomej vám predstaví ukážky tvorby niekoľkých tvorcov krásy z našej farnosti. Sú to ľudia, ktorých ste si možno nikdy nevšimli, no žijú blízko vás. Azda urobili práve to isté rozhodnutie, ako Fra Angelico - svojím umením sa modliť. Verím, že tým, ako rozvíjajú svoje talenty a dary dané Bohom, budú pre vás všetkých príjemným povzbudením.

Petra Humajová, Foto: internet

Umenie je tajomstvo, ktorému dôverujem

Určite ju poznáte. Prijemné vystupovanie, pokojný hlas a zanietenosť pre umenie. Pani Barbora Matáková (51) o ňom dokáže hovoriť hodiny - a vás neomrzí ju počúvať. Možno aj preto boli jej „soirée“ o prievidzských kostoloch spred niekoľkých rokov také úspešné. Barbora Matáková totiž odhaľovala tajomstvá umenia, s akými sa bežne človek nestretáva. Jej však Boh do tej pokladnice krásy umožnil nahliadnuť.

Barbora Matáková (rodená Leporisová) sa narodila 4. marca 1957 v Prievidzi. Má troch starších súrodencov - sestru Katarínu a bratov Juraja a Pavla. Vyštudovala dejiny výtvarného umenia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Krátko pracovala v Slovenskom rozhlase v Bratislave, potom v Štátnej galérii v Banskej Bystrici. V roku 1982 sa vrátila do Prievidze. V súčasnosti je zamestnankyňou Krajského pamiatkového úradu Trenčín, pracovisko Bojnice. Má tri deti - dcéru Barboru, synov Petra a Gabriela.

Vo februári slávime sviatok blahoslaveného Fra Angelica, patróna všetkých umelcov. Čo pre vás znamená umenie?

Umenie je pre mňa tajomstvo, ktorému dôverujem. Dáva mi slobodu a radosť, učí ma poznávať a vážiť si iných i seba. Často citujem z rozhovoru Ježiša s Nikodémom „vietor veje, kam chce...“ (Jn 3,8), učí ma teda i pokore, odpúšťa mi zvedavosť a vášnivú túžbu po krásy. Tú človek dokáže nájsť na veľmi malom priestore básne, obrazu, hudby, len si ten priestor treba vedieť správne vybrať. Znamená to sústredené úsilie rozpoznávať pravé od predstieraného a neľutovať vynaloženú námahu a poranenia, neúspechy, ísť pociťovo svojou cestou. Je to práca na celý život.

Dá sa povedať, že už od detstva ste každodenne prichádzali do kontaktu s krásou - váš otec Juraj Leporis je umelecký remeselník, stolár a tokár. Inšpiroval vás práve on k štúdiu dejín výtvarného umenia?

Pravdou je, že od malička som sa pohybovala v usporiadanom prostredí. Rodičia si potrpeli na poriadok a hoci to nebol luxus, ani intelektuálne prostredie, vo všetkom bolo vidieť ich tvorivosť. Veľmi tvrdo pracovali, aby uživilí rodinu a vždy mali v úcte statočných, pracovitých a múdrych ľudí, vzdelanie, knihy, pekné veci. Okrem otcových čítaniek z ľudovej školy mala mama veľkú lekársku knihu a keď niekto z nás ochorel, celé noci ju študovala. Lekárovi vždy povedala diagnózu pacienta vopred, málokedy sa mýlila.

Knižky bývali vzácnym darčekom, dostávala som krásne ilustrované rozprávky i veršiky, neskôr som chodila do sestrinej knižnice a lákali ma útle knižočky viazané v koži, to boli básničky. Zavčasu som začala písať tie svoje, darilo sa mi aj počas gymnaziálnych štúdií, a tak sa očakávalo, že pôjdem študovať literatúru. Občas ma môj švagor, maliar, požiadal o napísanie textu k jeho obrazom. Páčilo sa mi slovom vystihnúť zážitok z videného, presne pomenovať neuchopiteľné, a to je pre mňa dôležité dodnes.

Momentálne pracujete v oblasti pamiatkovej starostlivosti. V čom spočíva vaša práca?

Náplň mojej práce je daná súčasným postavením tejto inštitúcie. Keď som v roku 1992 nastúpila na pracovisko Pamiatkového ústavu, bola to výsostne odborná organizácia, práca v dnešnom Pamiatkovom úrade je rozšírená o výkon štátnej správy. Venujem sa hnutelným a výtvarným pamiatkam a moja práca spočíva v dohľade nad reštaurovaním. Ďalšou oblasťou je mapovanie a výskum pamiatok v lokalitách okresu Prievidza, Partizánske a Bánovce nad Bebravou. K tejto

práci patrí aj publikovanie a propagácia pamiatok, články a prednášky, čo robím veľmi rada. To sú pre mňa vzácné stretnutia s ľuďmi a vždy sa teším, keď niekto prejaví záujem dozvedieť sa viac o veciach, ktoré často „pozná“ od detstva, ale obrazy v kostole, či socha uprostred dediny zostávajú pre neho nemými, kým neožijú rozprávaním o tom, čo znázorňujú. Je veľmi dôležité, aby si ľudia vytvárali k pamiatkam vzťah, chránili ich a opatrovali pre ďalšie generácie. Už len samotná takáto snaha človeka duchovne povzbudzuje a zároveň spája so svojimi predkami i potomkami.

Pred niekoľkými rokmi ste v Prievidzi zorganizovali postupne tri večery, soirée, počas ktorých ste prostredníctvom slova kombinovaného s hudbou predstavili ikonografiu najskôr piaristického, potom mariánskeho a nakoniec farského kostola. Ktorý z týchto kostolov je vám najbližší? Čím vás každý z nich oslovuje?

Vlastne som len pokračovala v tom, čo robím rada. Prvé soirée som totiž uskutočnila už v roku 1987, keď som pracovala v Mestskom kultúrnom

stredisku v Prievidzi. Vtedy to bol príbeh Čajka Jonathan Livingston od Richarda Bacha s hudbou Neila Daimonda k rovnomennému filmu, upravený text čítal Maroško Geišberg.

S odstupom času sa mi táto drobná epizódka javí významnou i pre Prievidzu, a to hlavne preto, že vo vtedajšom Klube umenia boli prvý raz v Československu vystavené originály ilustrácií k prvému

Pani Matáková s doktorom Šášky pri reštaurovaní sôch z Trojičného stĺpa v Prievidzi (rok 1993)

vydaniu Čajky od významného českého grafika Karla Demela. Tiež som hrdá na koncert pani Hany Hegerovej, ktorá vtedy prišla do Prievidze na moje pozvanie.

Spojenie slova, hudby, obrazu v sakrálnom prostredí a ľudí, ktorí sa dokážu zladit' s týmto „orchestrom“, je silným zážitkom. Presvedčila som sa o tom pred rokmi, kedy som v opustenom starobyľom Kostole Panny Márie Kráľovnej anjelov na Sádke neďaleko Klátovej Novej Vsi pripravovala v letných večeroch čítania poézie so sprievodom hudby v podaní skvelých ľudí a hudobníkov - Mariána Geišberga, speváčky a gitaristky Soni Horňákovskej, džezmena Doda Šošoku s jeho neopakovateľnými bicími a perkusiami, gitaristov Miloša Slobodníka a Miloša Tomašoviča, violončelistu Jozefa Luptáka a iných. Keď som študentom gymnázia rozprávala o histórii a význame výtvarných diel v prievidských kostoloch, často sa náhodní okoloidúci zdržali a počúvali. I moji blízki v rodine sa priznali, že veru nevedia, čo viaceré námety predstavujú. Tak som si povedala, že to skúsím rozpovedať tak, aby si zapamätali nielen informáciu, ale aj atmosféru sakrálneho prostredia s hudbou a obrazmi.

A ktorý z kostolov mi je najbližší? Z detstva mi utkvel farský kostol, s rodičmi sme stávali pod sochou sv. Floriána, vtedy umiestneného na južnej stene lode kostola. Po zmenách interiéru, ktoré sa udiali, mi bol bližší piaristický kostol.

Mariánsky kostol má pre mňa úplne osobitný význam pre jeho útulnosť a čosi nevysloviteľné, možno bázeň pred „koncom“. Od malička som vnímala tento kostol ako koniec Prievidze, a pre pohrebne sv. omše aj ako koniec života. Mám rada cin-

toríny, náhrobníky so sochami a vlúdnyimi slovami, starodávne liate kríže a mreže ohrád, ticho a vietor - a ten na Mariánskom vršku fúka takmer vždy. A ešte niečo. Pod skalou Mariánskeho vršku, na konci Dlhej ulice, bolo „Nebo“, ako sa volal voľakedy najvyšší dom v Prievidzi. Pre mňa tieto pojmy vzájomne súviseli. Akoby sa z mariánskeho kostola chodilo rovno do Neba.

Pri predstavovaní ikonografie piaristického kostola ste na svetlo sveta vyniesli informáciu, ku ktorej dospel dr. Ladislav Šášky na základe analýzy stavebného denníka piaristického kostola - že výjavy zo života sv. Jozefa Kalazanského, zakladateľa rehole piaristov, namalované po obvode lode, sú pravdepodobne jeho prvým zobrazením v maliarstve vôbec. Naozaj v tomto smere patrí Prievidzi svetové prvenstvo?

Snažila som sa overiť si názor dr. Šáškyho, doposiaľ som sa však nestretla s informáciou, že by tieto výjavy inšpirované životom sv. Jozefa Kalazanského mali predchodcu. Grafické zobrazenia slúžiace ako predlohy portrétov vznikali pravdepodobne ešte na sklonku života sv. Jozefa Kalazanského, resp. krátko po jeho smrti. Zachovala sa aj posmrtná maska s vernou podobou svätca. Záujem o životopisné príbehy s preukázaním zázrakov, tzv. miráculá, však súvisel až s jeho vyhlásením za blahoslaveného v roku 1748. Krátko po beatifikácii vyšiel v roku 1749 aj na Slovensku životopis v latinčine od Vincenta Talentiho. Prievidza mala v tom čase silné zázemie vzdelaných piaristov a k nim patrili aj páter Konštantín Alapi, ktorý v rukopise zanechal ver-

šovaný životopis sv. Jozefa Kalazanského. Znalcom života svätca bol tiež hlavný osnovateľ stavby kostola Hyacint Hangke, ktorý o niekoľko rokov neskôr, pri príležitosti kanonizácie v roku 1767, preložil životopis od Tardiniho do slovenčiny akiste i preto, aby obrazy v kostole boli veriacim zrozumiteľnejšie. Išlo o súhrn viacerých okolností, ktoré prvenstvo nástenných malieb so životopisnými obrazmi sv. Jozefa Kalazanského v Prievidzi potvrdzujú.

Je všeobecne známe, že sedemdesiate a osemdesiate roky minulého storočia priniesli radikálny zásah do pôvodného vzhľadu farského kostola. Ak je v mene „čistého štýlu“ zničené všetko doterajšie, historicky hodnotné, čo potom zostáva stavbe vnímanej ako kultúrna pamiatka?

Našťastie nebolo zničené všetko, zostala architektúra i niektoré jej autentické prvky, zostali fragmenty zariadenia. Zostala pamiatka so stopami po ľudských zásahoch. Je to

život pamiatky a v nej život spoločnosti, ktorá necitlivé zásahy dopustí. Tragické na tom je, že k takýmto úpravám častokrát dôjde z úprimného úmyslu. Avšak úprimnosť je hodnota morálna, nie umelecká. Tam treba mať rešpekt a pokoru, počúvať, čo si tá pamiatka žiada, čo jej je blízke, a vyvarovať sa novostí, ktoré sú často len hrubým znehodnotením starobylosti. A práve v starobylosti sú „zakódované“ informácie, ktorých rozlúštenie môže obohatovať duchovný život náš i budúcich generácií.

Ako historičke umenia je vám určite blízke maliarstvo, sochárstvo, architektúra. Dokážu vás pritiahnúť aj iné druhy umenia?

Bez vzájomnej harmónie rôznych umeleckých druhov si svoju existenciu ani nedokážem predstaviť, umenie dáva hĺbku môjmu duchovnému životu. I samotné pamiatky sú predsa o živote ľudí v jeho pestrosti, nie je možné urobiť čiaru a oddelovať. Všetko so všetkým súvisí. Nie je to však otázka druhov, skôr spôsobu, akým sa tvorca vyjadrí. Mám rada jemnosť, poéziu, obraznosť, melódiu a pokojný rytmus, nemám rada agresivitu, disharmóniu, vyrušuje ma asymetria.

V rodine máte okrem otca aj ďalšieho umelca - váš švagor, pán Alojz Petráš, je akademickým maliarom. Čo by ste nám prezradili o jeho tvorivom duchu?

Alojz Petráš je všestranný výtvarník, ktorý mal štázie na dobrých učiteľov a dobu, v ktorej študoval. Šesťdesiate roky 20. storočia, kedy absolvoval u profesora Petra Matejku, vytvorili v ňom živnú pôdu pre jeho umelecké ambície. Je typom expresívneho, dynamického výtvarníka.

Pokračuje niektoré z vašich detí vo vašich šľapajach?

Deti majú zdravý odstup od mojej profesie, aj keď Baške sa to celkom nepodarilo oddeliť. Vyštudovala záhradnú a krajinnú architektúru a témou jej doktorandskej práce sú sakrálne objekty v krajine, takže dôkladne pozná sochy, križe a cintoríny prevažne väčšiny lokalít hornej Nitry. Zaoberá sa nimi však z iného hľadiska, než je moja práca. Starší syn Peter študuje fyziku a Gabriel marketingovú komunikáciu. Kontakt s umením je aj pre nich úplne prirodzený a mňa veľmi teší, že sú vo svojich profesiách zanietení a tvoria.

Poznáte niekoho, koho by ste vy ocenili cenou Fra Angelica?

Z ocenených osobností má pre mňa osobitný význam básnik Milan Rúfus.

Vážim si mnohých ocenených, som rada, že ocenenie sa dostalo i ľuďom z oblasti reštaurovania a pamiatkovej starostlivosti. Zo súčasných osobností mi je blízky Daniel Pastirčák, básnik, esejista, prekladateľ, autor filmových a divadelných scenárov, maliar a ilustrátor, kazateľ Cirkvi bratskej. Nevie, či stanovy umožňujú ocenenie in memoriam, v tom prípade by som určite ocenila herca Gustáva Valacha a z výtvarníkov Vincenta Hložníka.

Ďakujem za rozhovor!
Petra Humajová

Foto: súkromný archív
B. Matákovéj
a Jana Hvojníkovéj

Vzťahy sú najdôležitejšie

Po nedávnej smutnej udalosti v mojej rodine som si opäť znovu uvedomila, že v našom živote nejestvujú dôležitejšie „veci“, ako sú naše vzájomné vzťahy. Ak žijeme svoj život v plnohodnotnom vzťahu k Bohu a k ľuďom, ktorí nás obklopujú, ani smrť nemá moc nad nami. V Bohu je život, ktorý človeku nik nevezme, iba jeho vlastný hriech. Hriech je prekážkou dobra, ale túto škodlivú bariéru rozbíja Ježiš.

V Ježišovom tele sa spájajú všetci vo vzájomnej láske. Láska je večná, tak ako dobré skutky človeka a jeho dobré vzťahy. Tomuto verím, preto vnímam podporu dobrých vzťahov vo svojom okolí ako veľkú výzvu po-

silňovať ich neustále prehlbovanie. Každý dobrý vzťah sa začína vzájomným poznaním. Veľakrát na tomto mieste som už hovorila o probléme komunikácie medzi dospelými a dospievajúcimi. Spôsob riešenia tohto problému môže začať našim otvorením sa pre skutočné poznanie myslenia tých druhých. Predpokladám, že väčšina čitateľov tohto časopisu má už búrlivé obdobie dospievania za sebou. Napriek tomu tým dnešným mladým akosi nerozumejú.

Akí teda sú dospievajúci mladí ľudia? Oni sami sa pokúsili identifikovať v slohových prácach zo slovenského jazyka. Na nasledujúcej strane nájdete jednu z nich.

E. Blašková

Tínedžéri a ich nálada

Ako tínedžer sa cítim veľmi dobre. Občas som príjemne naladený, nadšený, inokedy zase sebecký, trochu smutný. Napriek všetkým ťažkostiam, ktorým musím čeliť, si myslím, že som šťastný človek. Vždy ma zaujímalo aj zaujíma, čo cítia iní. A práve aby som nerozprával iba o sebe, venujme sa aj ostatným mojím rovesníkom.

V živote tínedžera je veľa dôležitých vecí. Napríklad rodina, priatelia, láska, šport či peniaze. Vnímanie týchto vecí však ovplyvňuje jeho nálada. Tá môže byť dobrá, ale občas aj zlá. Zamerajme sa najprv na dobrú náladu.

Myslím si, že nikto z vás sa necíti dobre sám. Nebojte sa, nie ste sami. Takto to funguje nielen u vás, ale aj u všetkých tínedžerov. Šťastní sa môžeme cítiť len s niekým, či už je to kamarát, priateľ alebo spolužiak. Ale aby sa cítil aj on príjemne s vami, musíte sa naučiť uvedomiť si vlastnú náladu. Ak začnete ovládať svoju náladu, aj zlú, budete si lepšie rozumieť i so svojimi blízkymi, ale hlavne sami so sebou. Po čase cvičenia sa v sebaovládaní bude sa vám život zdať ľahší a žiadna prekážka vás neprekvapí. Každý problém hravo vyriešite, nič vás neurazí a nad všetko sa dokážete pozvniest'.

Teraz sa však zamyslite, ako ste reagovali alebo reagujete, keď máte zlú náladu. Cítite sa neistí, nahnevaní či deprimovaní. Všetkého sa bojíte a nič vás nepoteší. Nám tínedžerom sa vtedy prestanú páčiť ro-

dičia, učitelia, priatelia a postupne ktokoľvek. Pociťujeme strach, smútok, sklamanie a cítime sa stresujúco. Život sa nám zdá ťažší, ako v skutočnosti je. Trápime sa aj pre maličkosti a svojou zlou náladou ovplyvňujeme iných. Každého kritizujeme, urážame, vyvolávame hádky, a všetko okolo vidíme v čiernych farbách.

Verím, že ste si uvedomili tento rozdiel. Život je omnoho ľahší a znesiteľnejší pri dobrej náladе. Vyhňeme sa nedorozumeniam, konfliktom a rôznym iným problémom. Chcem tým povedať, že na tie isté problémy sa možno pozerat' dvomi spôsobmi, ktoré sú ovplyvnené našou náladou. Preto si vždy doprajme dobrú náladu.

Aj dobrá nálada sa však občas môže

scvrknúť na minimum, ak sme s priateľmi, ktorí sú pod vplyvom jej nepriateľky - zlej nálady. A pretože, ako som už spomínal, priatelia sú pre nás tínedžerov nesmierne dôležití, musíme im nejako pomôcť. Snažte sa zmeniť náladu svojich priateľov vtipom, veselou historkou či povzbudením v neúspechoch. a všetko bude opäť v pohode, zase budete spoznávať v týchto ľuďoch svoju oporu a budete prežívať radosť zo spoločne prežitých chvíľ.

Život a správanie tínedžera, rovnako i každého človeka, môže byť oveľa lepší, ak sa naučí dodržiavať tieto dve zásady - ovládať vlastnú náladu a snažiť sa zmeniť zlú náladu svojho priateľa.

Marek Kopanický, kvinta

Umelci našej farnosti

V našom meste žijú medzi nami mnohí známi i neznámi umelci. Svoje umenie sa snažia vyjadriť hlavne srdcom a to je dôležité - byť veľkým u Pána a maličkým pred ľuďmi. Do februárového čísla sme hľadali farníkov, čitateľov nášho časopisu, ktorí pozerajú na svet tvorivými očami. Ďakujeme všetkým, ktorí nás na zaujímavých ľuďoch upozornili, ale aj tým, ktorí neváhali a prihlásili sa sami.

Juraj Leporis - Remeselná tvorba z dreva

„Treba slúžiť svojmu blížnemu“ hovorí Juraj Leporis, ktorý si vyslúžil svojou svedomitou prácou titul majster ľudovej umeleckej výroby v remeselnej skupine tokárstvo. „Môj život sa odvíjal s humorom a vždy okolo roboty,“ rozpráva.

Pán Juraj sa narodil 1. 4. 1925. Pochádza zo šiestich detí. Otec, ktorého v ranom detstve stratil, bol stolár. Svoje remeslo zdedil po ňom. Veľmi si vážil svoju mamu, ktorá mu prízvukovala: „Deti len sa držte, aby ste nejakú hlúposť nevykonali.“ Po smrti otca musel ako najstarší veľa pomáhať v robotách okolo domu. V pätnástich rokoch sa šiel učiť, v sedemnástich bol tovariš a keď mal dvadsať rokov, dostal živnostenský list. Jeho mama sa však zaňho musela zaručiť, lebo živnostenský list mohol dostať do rúk až ako 21-ročný. Narobil sa, ale poctivá práca a život sú hodnoty,

ktoré sa nedajú kúpiť ani za euro či dolár, ako vysvetlil pán Juraj.

Riadi sa heslom, ktoré mu visí zarámované na stene: „Ďakujem ti Pane Bože, že môžem žiť a teba prácou velebiť!“ Prízvukuje, že Pán Boh dal každému rozum a slobodnú vôľu, ktorými sa riadi na svojej ceste. Jeho tvorivá duša sa prejavuje v drevených výrobkoch, ktoré ho všade obklopujú. Ako hovorí, nachádzajú sa i za hranicami našej vlasti. Štyridsať rokov pracoval pre ÚĽUV (Ústredie ľudovej umeleckej výroby). Po otázke, aké vlastní vyznamenania, pán Leporis odpovedá: „Mám kadejakých ocenení, koľko len chcete.“ Akoby ich chcel prehliadnuť. Jeho pokora a štedrosť vychádza priamo zo srdca. „Ved' načo sa ľudia nadrapujú, aj tak si nič do hrobu nevezmú,“ pousmeje sa majster.

Drevené výrobky Juraja Leporisa

Umelci Jozef Lenhart, Ladislav Ťažký a Juraj Leporis

Dňa 23. januára 2009 bola slávnostnou vernisážou otvorená výstava Vyznania z palety od akademického maliara Alojza Petráša, rodáka z Prievidze. Táto mimoriadna udalosť bola podfarbená jeho podakovaním Stvoriteľovi za dožitých krásnych a tvorivých 75 rokov. Výstava je do 27. februára 2009 otvorená v Regionálnom kultúrnom centre na Záhradníckej ulici.

Umelec reaguje na výzvu súčasnej doby originálne a svojsky. To potvrdzuje fakt, že ide o človeka s takým potenciálom výrazových prostriedkov a nezávislého autonómneho výtvorného názoru, ktorého nemôžu ovplyvniť žiadne plytké módné či modernistické vplyvy. Jeho námetmi sú predovšetkým biblické príbehy a evanjeliá, pre ktoré nachádza paralelu v ľudskom bytí a údele. Akoľvek sa chce človek (ľudská mu-

cha) tomuto údely vzpierať, až rúhať, a symbolicky tým v poňatí autora bičovať Krista - jeho individuálny údel je iba súčasťou všezahrňajúceho Božieho konceptu. V tomto zmysle sú „Božími dieťkami“ nie len tí spoločensky úspešní a akceptovaní, ale aj ľudia na okraji spoločnosti, ktorým autor symbolicky ponúka Božie oslovenie - zvon - tým, že do cyklu obrazov bezdomovcov zaraďuje obraz zvonice. Na výstave nechýba obľúbený a v tvorbe autora často opakovaný ľudový motív (pastierstvo, zber úrody, hody), ktorý Alojz Petráš často spája so sakrálnym motívom (Panna Mária ako žniaca, Kristus ako hospodár, pastier, vinohradník spravujúci Božiu vinicu a povyšujúci víno na symbol jeho Krvi).

Alojz Petráš sa narodil 6. 1. 1934 v Prievidzi. Je absolventom VŠVU v Bratislave (odboru monumentálneho maliarstva u prof. Petra Matejku). Venuje sa komornej a sakrálnej tvorbe v rôznych technikách - olejomalba, akvarely, interiérové realizácie, tvorba objektov a plastík z dreva, kameňa a iných materiálov. Žije a tvorí v Prievidzi.

Miroslav Pažický - Maľovanie miniatúr a ozdobných sviec

Pri rozhovore s 36 ročným pánom Miroslavom, absolventom strojníckej priemyselnej školy, sme sa dozvedeli, že je samouk. Kreslí od malička, odvtedy, čo začal „čmárať“ po školských laviciach. Od pätnástich rokov maľuje miniatúry, ktorými mnohých obdarúva.

Svoj dar maľovania, ako sa sám vyjadril, zdedil po otcovi. Viacero ob-

razov venoval z lásky a vďačnosti svojej mame, sestre a iným svojim blízkym. Miroslav sa zaoberá aj výrobou sviečok s vianočnými, veľkonočnými a rôznymi inými motívami. Možno sa ho dotýka Pán týmto darom a on o tom ešte nevie. Ježiš má pre každého svoj čas.

Ukážky tvorby Miroslava Pažického - miniatúry a ozdobné sviece

Štefánia Koryťáková - Básne

Pani Štefánia Koryťáková má rada život a miluje svoje deti aj s rodinami.

Vo svojej tvorbe sa často zaoberá problematikou života žien. Snaží sa porozumieť aj

dnešnej mládeži, s ktorou si rada vymieňa názory na besedách v školách. Je jej blízky i spev.

Mladosť pani Štefánie nebola ľahká. Ako dieťa musela niest' veľkú zodpovednosť, lebo vyrastala ako sirota. Ovdovela pred osemnástimi rokmi. Čas na dôchodku chce využiť dobre. Vždy obľubovala slová poézie a tak v nej vzkličila myšlienka niečo napísať. Plným priehŕstím rozdáva lásku ľuďom. Slovom i srdcom.

Ako recitátorka i svojich básní získala mnohé ocenenia na celoslovenských súťažiach ako sú Ponitrie Valentína Beniaka, Vansovej Lomnička a iné. Obdržala čestné uznania, získala popredné umiestnenia. Vydala štyri zbierky poézie, v ktorých sa nachádza približne dvesto básní.

Vyznanie

Ó, Bože, ty si cesta pravdy
nedaj mi zablúdiť v temnotách.
Hľadám prameň čistej vody!
I keď ho miestami prikryl mach...
Ja pôjdem cestou poznania,
bôľom pokory na vrch hory!
Očistí ma prameň pokánia,
Veď srdce láskou k Tebe horí...

Kde si?

Hľadám ťa, láska,
povedz kde si?
Na konci sveta?
Kde nájsť pevný bod?
Lietam jak motýľ
z kvetu na kvet.
Opísať krásu ruže
proste nedokážem.
Otvor mi svoje teplé dlane,
ohrej krídla skrehnuté.

Ďakujem

Srdcom si kujeme okovy,
ani o tom nevieme -
Bože, ty poznáš ich silu.
Tebe patrí vďaka za dar života.
Slniečným lúčom ma hľadiš
vo večernom tichu prihováraš.
Mozaika krásnych citov
nezahmlí zrkadlo duše,
začalo svitať na križi.

Minulý rok sa mesto Prievidza rozhodlo vypísať súťaž o návrh architektonického riešenia komplexu nového cintorína s krematóriom, ktorý by mal byť umiestnený v lokalite Pod Banskou. Do súťaže sa v spolupráci so svojou spolužiačkou rozhodla zapojiť aj študentka architektúry, Silvia Petrášová. Ich spoločný návrh síce nebol výherný ani ocenený, práca na ňom však priniesla bohaté skúsenosti.

Pri vypracúvaní návrhu je nutné myslieť na množstvo vecí. V prvom rade je to spôsob dopravy, akým by malo možné sa k novému objektu dostať. Študentky prístup vyriešili vybudovaním novej cesty s kruhovým objazdom, pričom v blízkosti vstupu do areálu cintorína naplánovali aj zastávku MHD a parkovisko.

Areál cintorína

Areál cintorína by mal hneď oproti vstupnej bráne centrálny kríž. Viedli by doň tri vstupy - hlavný, hospodársky a vstup na trase zo starého cintorína s nadchodom ponad železničnú trať. Keďže terén cintorína stúpa, študentky by navrhovali vytvoriť terasy, pričom ich opory by boli využiteľné ako kolumbárium (miesto na odkladanie urien). Tým by sa zvýšila kapacita cintorína.

Dom smútku

Dominantným prvkom v obradnej sieni domu smútku by boli stĺpy. Ponorené vo vodnej hladine, kde by sa za denného svetla zrkadlili, symbolizovali by v ponímanie autoriek tušenie života po smrti. Cez noc by túto funkciu plnili stĺpy umiestnené vonku - boli by osvetlené a pomocou svetla by pokračovali do oblohy, čo

opäť symbolizuje život po smrti.

Ďalším výrazným motívom v obradnej miestnosti by boli kruhy, ktoré naznačujú, že smrť človeka má dopad nielen na neho samého, ale aj okolitý svet.

Architektúra nie je len umením, vyžaduje si aj isté technické zručnosti. Nejde len o to, aby stavba bola účelová, mala by v sebe niesť aj určitú myšlienku. V projekte Silvie Petrášovej a jej spolužiačky sa dominantnou témou stala myšlienka života po smrti, nad ktorou sa každý človek zamýšľa práve na mieste, ktorého vzhľad navrhli vo svojom svojom projekte.

(Podľa sprievodnej správy k súťažnému projektu spracovala P.H.)

Silvia Petrášová sa narodila 25.1.1985 v Bojniciach. Študovala na Gymnázium Vavrinca Benedikta Nedožerského v Prievidzi, momentálne je v prvom ročníku inžinierskeho štúdia architektúry na STU v Bratislave. Medzi jej záľuby okrem jej budúceho zamestnania patrí aj hudba (spievala v speváckom zbore Úsmev a v prievidzskej gospelovej skupine Gnosis).

Odišiel veľký básnik Milan Rúfus

*„Budeme vyvolaní po mene
a bude nás tam veľa.
Poodkladáme krídla zlomené
ku nohám Stvoriteľa.*

*A bude Mu chcieť každý predložiť
to svoje malé sólo.
To nasnívané, čo len chcelo byť,
i to, čo ozaj bolo.“*

Týmito veršami začal Milan Rúfus báseň *Rekviem za Pavla Straussa a za nás*, ktorá vyšla v zbierke *Čítanie z údelu* v roku 1996. Týmito slovami by som chcela začať i ja svoje rekviem zaňho. Pretože 11. januára 2009 nastal ten čas, kedy básnik s veľkým „B“ zložil k nohám Spasiteľa svoje zlomené krídla. Kedy aj on predniesol pred nebeským trónom svoje malé sólo. Milan Rúfus nás v tento deň navždy opustil.

Necítim sa byť kompetentná písať o jeho živote. Ved' či jeho osemdesiat prežitých liet nie je čímsi, čo ma prevyšuje? A necítim sa byť kompetentná písať ani o jeho tvorbe. Ved' napísal priam nespočetné množstvo básní či esejí, ktoré sa nedajú čítať len tak naprázdno či bez rozmýšľania.

To, čo však môžem napísať, určite je - bol to veľký básnik. A rovnako veľký človek. Človek vysokých hodnôt, čisťtých mravov, nehynúcej lásky. Prežil veľa rokov so svojou postihnutou dcérou Zuzankou. A ešte viac so svojou manželkou Magdou.

Dokázal debutovať v dobe, keď v naše kra-

jine hrali prím komunisti. Vo svojej tvorbe napriek tomu prezentoval vysoké kresťanské a morálne hodnoty a som si istá, že aj ony do určitej miery pomáhali udržať tlejúci plamienok viery, ktorý sa iní snažili udupať. Dokázal urobiť krok k ekumenizmu - hoci bol evanjelik, jeho básne uznávali všetci katolíci. Padala bariéra, pretože pravá láska k Bohu, to je naozaj niečo, čo spája - všetkých bez rozdielu. Tým najhlavnejším, čo dokázal, však bolo zotrvanie v skromnosti a v láske k Bohu. Napriek sláve, ktorú mu jeho talent i práca na ňom priniesli. Uvedomoval si totiž, že to všetko je dar.

*„Dar života. Kto z neho vezme diel,
raz mi ho musí vrátiť.*

*A ostane mu nie čo nevedel,
ale čo vedel stratit.“*

Básnik už vrátil dar svojho života Bohu. Napriek tomu zostáva navždy medzi nami. Jeho tvorba je totiž niečím, čo prežije veky.

Petra Humajová
Foto: internet

Zimné predpoludnie

Milanovi Rúfusovi

Pán Boh mu vybral nedeľu
na cestu biele sane
V záprahu mocný Január
ten z Dvanástich
čo po sobotných večeroch
jahody pre Marušku odklínal
Veľmi sa podobali na seba

Už čakajú ho v Nebi priatelia
tí ktorých vyprevádzal básňou
Anjeli kreslia vtáčatá
Zuzkinou rukou
A jedno vzlietlo k Bohu

Barbora Matáková
11. 01. 2009

2/09

Milan Rúfus

Január v Detskom misijnom klube

Aj v novom roku pokračuje pravidelné nedeľné stretávanie detí v Detskom misijnom klube.

Prvá nedeľa v roku patrila detskej diskotéke. Druhá bola plná súťaží, kvízov a zábavy. Tretia a štvrtá bola prípravou na detský maškarný ples. Navrhovali sme a vyrábali kostýmy, vymýšľali komické rozprávky a tiež sme si zašantili na dvore.

Na úvod sa v kaplnke pomodlíme, zaspievame, rozprávame o živote detí u nás a vo svete, prosíme Ježiša, nášho priateľa o pomoc a ochranu. Potom v misijnom duchu nasleduje ďalší program.

Aj vo februári máme pripravený pestrý program: kvízy, súťaže, diskotéku, výlet za zvieratkami... Tešíme sa na vás! Detský misijný klub v

PC TRNKA je otvorený každú nedeľu od 14.00 do 16.30. Deti sú pod pedagogickým dozorom.

J.U.

Dekanátny turnaj miništrantov

Miništrantský turnaj prievidského dekanátu, organizovaný v prvú sobotu po polročných prázdninách, má už peknú tradíciu. V úvodnej svätej omši pán kaplán Daniel Markovič zdôraznil, že cieľom nie je výhra, ale vytvorenie vzájomného miništrantského spoločenstva. Aj tak však v kútiku duše každý túžil po víťazstve.

Počas futbalových zápasov vládla v telocvični veľmi priateľská atmosféra, ktorá sa prejavila neustálym povzbudzovaním všetkých družstiev, k čomu veľkou mierou prispeli aj dievčatá. Tie prišli podporiť svojich kamarátov. Zápolenia sa zúčastnili tímy z Handlovej, Chrenovca, Prievidze - mesta a od piaristov.

V kategórií mladších miništrantov zo základných škôl sa zrodili nasledujúce výsledky: Piaristi - Chrenovec 0:0, Chrenovec - Prievidza-mesto 1:0, Prievidza-mesto - Piaristi 0:2. Konečné poradie tejto kategórie je teda nasledovné: 1. Piaristi, 2. Chrenovec, 3. Prievidza - mesto.

Medzi staršími prehrali Piaristi s Handlovou 0:1, Prievidza-mesto porazila Piaristov 1:0 a napokon Handlová prehrala s Prievidzou-mestom 0:2. Po futbalovej časti viedla Prievidza-mesto pred Handlovou a Piaristami.

Po ukončení prvej časti turnaja v telocvični sa všetci presunuli do Trnky, kde ich už čakal chutný guláš, za ktorý by som chcel v mene všetkých zúčastnených veľmi pekne poďakovať obetavým dievčatám zo zboru Bartolomejčatá. Po výdatnom posilnení nasledovala

druhá, ale o to dôležitejšia časť turnaja. Bol ňou kvíz, a keďže sa nachádzame v roku svätého Pavla, tak pozostával z vrcholného diela tohto apoštola, Listu Rimanom. Počas celých piatich kôl bol priebeh veľmi napínavý a víťazom sa mohol stať skutočne hocikto. Nakoniec sa rozhodlo až v poslednom kole, v ktorom zástupcovia Prievidze správne odpovedali na bonusovú otázku.

Celkovým víťazom sa po výhre vo futbale a v teste stali miništranti Prievidze-mesta, ktorí si svojím tretím víťazstvom v rade zaistili putovný pohár. Týmto im zostáva natrvalo. Žiadne z družstiev však nemuselo odchádzať sklamané, pretože pre účastníkov bolo pripravených až 7 pohárov a každý z nich si okrem pohára odniesol aj sladkú odmenu. Ďakujem všetkým zúčastneným a hlavne pánovi kaplánovi, ktorý sa zanietene pustil do organizácie tohto podujatia. Všetci sa už teraz veľmi tešíme na budúci ročník.

Text: Peter Bušík

Foto: Dominik Papánek

Štatistika za rok 2008

vo farnosti sv. Bartolomeja - Prievidza - mesto

2/09

Štatistika

Sviatosť krstu	Prievidza - mesto
Spolu v r. 2006: 94, 2007: 93	108
z toho - chlapcov	59
- dievčat	49
Deti do 1 roku	82
Od 1. do 7. roku	10
Od 7. do 18. roku	10
Od 18 roku	6
Konvertoval	0
Rodičia - cirkevne sobášení	50
- len civilne sobášení	33
- druh a družka	19
Slobodná matka	6
Sviatosť manželstva	Prievidza - mesto
Spolu: 2006: 32, 2007: 29	35
Katolík s katolíkom	28
Katolík s kresťanom	2
Katolík s nepokrsteným	5
Slobodný + slobodná	35
Slobodný + rozvedená a vdova	0
Obaja vdovci	0
Sviatosť birmovania	Prievidza - mesto
Spolu: 2006: 116, 2007: 88	97
z toho - chlapcov	38
- dievčat	59
Pohreby	Prievidza - mesto
Spolu v r. 2006: 147, 2007: 176	161
z toho - muži	86
- ženy	75
Do 30 rokov (vrátane)	3 z toho 1 do 1 roku
Od 31 - 60 rokov (vrátane)	37
Nad 60 rokov	121
Zaopatrených	88
Nezaopatrených	73
Nepokrstení	0

PATRÓN UMELCOV

Blahoslavený Fra Angelico

„Nik nemôže lepšie intuitívne pochopiť niečo z toho pátosu, akým Boh na počiatku stvorenia hľadel na dielo svojich rúk, než vy, umelci, geniálni tvorcovia krásy.“ Týmito slovami uviedol pápež Ján Pavol II. List umelcom, ktorý všetkým tvorcom krásy adresoval 4. apríla 1999. Sám bol umelcom - veď ako je všeobecne známe, písal poéziu a v mladosti hrával divadlo. Preto v roku 1982 bolo preňho určite potešením nielen blahorečiť, ale aj vyhlásiť za patróna umelcov Giovanniho da Fiesole, známeho pod menom Fra Angelico.

Fra Angelico sa narodil okolo roku 1400 v malej osade neďaleko Florencie. Už od mladosti ho fascinoval svet umenia. Prezeral si práce slávnych majstrov a zaujímal ho, akým spôsobom realizujú svoje umelecké nápady. Neušla mu však ani obrovská námaha, ktorú museli umelci pri tvorbe svojich diel často vynaložiť.

Mladý dominikán

Najviac zo všetkých umení ho priťahovalo maliarstvo. No nelákala ho len možnosť maľovať, ale aj zasiať zvyšok svojho života Bohu. Vstúpil teda k dominikánom a po zložení rehoľných sľubov prijal namiesto

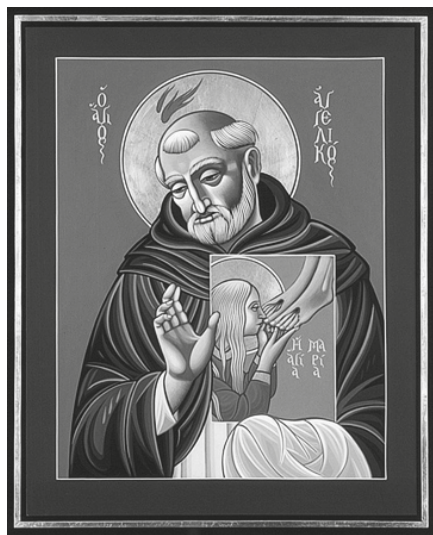
svojho civilného mena (Guido di Pietro) rehoľné Giovanni da Fiesole. Toto meno mu však nezostalo dlho. Stalo sa totiž niečo, čo jeho spolu-bratov podnietilo dať mu prezývku „Anjelský brat“. Fra Angelico.

Prebudenie talentu

Keď Giovanni dokončil štúdium teológie a prijal kňazské svätenie, pôsobil vo Fiesole, no čoskoro boli dominikáni, ktorí tu žili, presunutí do opusteného benediktínskeho kláštora vo Florencii. Budova kláštora bola architektonickou perlou a podnietila Giovanniho uplatniť svoj maliarsky talent. Najskôr namaloval obraz na hlavnom oltári, potom fresky po kláštorných miestnostiach. Obrazmi prízdobil aj celý svojich spolubratov, ktorí, nadšení nielen jeho talentom, ale aj bohabojným životom, čo viedol, prisúdili mu meno Fra Angelico.

Pokorný rehoľník

O talente dominikánskeho mnícha sa dozvedel aj okolitý svet. O maľby ho žiadali kartuziáni i františkáni. Nakoniec sa pápež Eugen IV. rozhodol nadaného umelca vziať so sebou do Ríma. Fra Angelico zostával stále pokorným a keď sa pápež rozhodol povýšiť ho na biskupa, presvedčil

ho, že chce zostať iba obyčajným rehoľníkom. Ďalší pápež, Mikuláš V., si nadaného dominikána tiež vážil a poveril ho výmalbou svojej súkromnej kaplnky.

Odkaz života

Po práci v Orviete a vo Fiesole bol Fra Angelico opäť pozvaný do Ríma. Zhromaždil sa okolo neho okruh žiakov, ktorým odovzdával svoje vedomosti ohľadom maliarskeho umenia. V roku 1455 nečakane zomrel. Zanechal však po sebe odkaz v podobe početných malieb a v príklade života, v ktorom, ako to výstižne vyjadril Ján Pavol II., sa viera stala kultúrou a kultúra bola praktizovaná vierou. Fra Angelico sa umením modlil. Nezostával však na povrchu, ale

smeroval do hĺbky, pričom jeho prameňom inšpirácie bolo Božie slovo.

Sviatok blahoslaveného Fra Angelica sa slávi 18. februára. Pri tejto príležitosti od roku 2003 naši biskupi každoročne udeľujú umelcom, ktorí vo svojej tvorbe vyznávajú kresťanské hodnoty, Cenu Fra Angelica. Ocenenie je prejavom uznania katolíckej cirkvi umelcom, ktorí aj v dnešnej dobe plnej materializmu a pôžitkárstva dokážu svojimi dielami vyznávať večné hodnoty prameniace zo života s Bohom.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné informácie:

Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo

sveta I., internet, obrázok internet

Knihy z vydavateľstva LÚČ

Pri príležitosti **85.narodenín kardinála Jána Chryzostoma Korca** poskytujeme **15% zľavy** na všetky jeho knižné tituly.

Zľava sa vzťahuje na obdobie **od 22.1. do 22.2.2009.**

Pri zakúpení minimálne **dvoch** kníh od kardinála J.Ch.Korca dostanete knihu **O úcte k Panne Márii** - **zadarmo.**

Ján Chryzostom Korec SJ:

O úcte k Panne Márii

Kniha je súčasťou Knižnice viery, ktorá vznikala v čase kardinálovho "robotníckeho života" v rokoch 1971 - 1989.

Ak hľadáte život, pozrite sa na Matku Božiu! Nerečnila a neprednášala, neštudovala knihy, ale žila! I v noci počúvala, ako Ježiš dýcha, a bola stále srdcom pri ňom. A to, čo prežila, to, čo videla a počula, zachovávala si v srdci. Bola plná Boha a plná Ježiša! Hľad'te na ňu, naučí vás žiť z viery, s láskou a v nádeji.

Tituly vydavateľstva LÚČ dostanete v predajni na Nám. Slobody 19 v Prievidzi. Otvorené pond. - piatok 8.00 - 18.00, v sobotu 8.00 - 12.00.

2/09

Liturgické okienko

8. február 2009 - 5. nedeľa cez rok „B“

Č1 - Či nie je vojnou život človeka na zemi a jeho dni dňami nádenníka?

Jób 7,1-4.6-7

R - Chváľme Pána, on uzdravuje sklúčeným srdcom.

Ž 147

Č2 - Ved' ak hlásam evanjelium, nemám sa čím chváliť, to je moja povinnosť...

1Kor 9,16-19

Ev - A chodil po celej Galilei, kázal v ich synagógach a vyhánal zlých duchov. - Pán Ježiš uzdravil Petrovu testinú. Ale aj veľa iných ľudí. A mnohých oslobodil od zlého ducha. Všetci ľudia ho hľadali, ale on sa modlil. Potom opäť hlásal blahozvesť o veľkom šťastí v nebeskom kráľovstve.

Mk 1 29-39

15. február 2009 - 6. nedeľa cez rok „B“

Č1 - Je nečistý, musí bývať osve, bude sa zdržiavať mimo tábora.

Lv 13,1-2.45

R - Ty, Pane, si moje útočisko, zahrňáš ma radosťou zo spásy.

Ž 32,1-11

Č2 - Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu.

1Kor 10,31

Ev - Tu prišiel k nemu istý malomocný a na kolenách ho prosil: Ak chceš, môžeš ma očistiť.- Ježiš sa dotkne chorého a hovorí: "Chcem! Buď čistý!" - Malomocný hneď uzdravie a s radosťou rozpráva všetkým o Ježišovi.

Mk 1, 40-45

22. február 2009 - 7. nedeľa cez rok „B“

Č1 - Hľa, ja robím čosi nové, teraz to kľúči, nebadáte?

Iz 43,18-19

R - Uzdrav ma, Pane, zhrešil som proti tebe.

Ž 41

Č2 - Lebo slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby...

2Kor 1,18-22

Ev - Tu prišli k nemu s ochrnutým človekom, niesli ho štyria... Pán Ježiš hovorí chorému: „Odpúšťajú sa ti hriechy.“ Ostatným hovorí: „Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy... Chorému rozkazuje: Vstaň, vezmi si lôžko a chod' domov!“ - A všetci ľudia velebili Boha.

Mk 2, 1-12

25. február 2009 - Popolcová streda

Dnešným dňom sa začína: „Pánov mocný, milostivý čas.“ Odo dneška počas celého Pôstneho obdobia nás náš Otec pozýva urobiť pár krôčkov k nemu, aby on mohol ísť mýlovými krokmi k nám. Porozmýšľajme teda nad svojimi pôstnymi predsavzatiami a rozjímajme o milosti, ktorú nám Boh počas tohto obdobia dáva. - **Napomíname vás, aby ste Božiu milosť neprijímali nadarmo... Hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy! (2 Kor 6, 1-2)** Otče, aká úžasná je tvoja milosť. Ty mi preukazuješ svoje milosrdenstvo. Pomôž mi cez Tento pôst vidieť, ako ku mne prichádzaš s roztvoreným náručím!“

Pripravila A. Karaková

Spomienky na zosnulých

2/09

Spomienky na zosnulých

Dňa 26. januára uplynulo 12 rokov od úmrtia našej drahej mamičky, babičky a prababičky **Márie Klinecovej**. S úctou a láskou na ňu spomínajú sestra Terka, štyri dcéry a štyria synovia s rodinami.

Dňa 9. februára 2009 uplynulo 15 rokov od smrti drahého manžela, otca a starého otca **Alexandra Strateného**. S úctou a láskou na neho spomínajú manželka a deti s rodinami. Ďakujeme všetkým, ktorí si s nami v modlitbách pripomenú jeho pamiatku.

Dňa 10. februára uplynulo 25 rokov od úmrtia nášho otca, starého otca a deduška **Jozefa Tomášika**. Kto ste ho poznali venujte mu tichú spomienku v modlitbách. Synovia Viliam Jozef a dcéra Valika

Dňa 25. februára 2009 uplynú 10 rokov, či nás v deň svojich 89. narodenín opustil náš drahý **Jozef Mečiar** z Prievlode. Za tichú spomienku a modlitbu ďakujú deti s rodinami.

**Odpočinutie večné daj im Pane a svetlo večné nech im svieti,
nech odpočívajú v pokoji. Amen**

Kto nám teraz zamáva...

Nášho dlhoročného spolupracovníka **Emila Ochata** sme stretali takmer všade v našom meste: ako rezko vykračoval námestím, alebo keď nám letmo zamával z chóru farského kostola pred svätou omšou. Vždy ho sprevádzal jeho typický úsmev. Nikdy si nepostažoval. Nestalo sa, aby nás úmyselne obišiel.

Jeho práca v redakcii mala svoje miesto. Povzbudzoval čitateľov rubrikou „Veselo, vážne“ ale aj inými príspevkami. Tiež sa staral o správu financií. Boh si ho povolal. Boli sme sa s ním rozlúčiť viacerí redaktori. Budeš nám mnohým chýbať, Emilko, lebo radosti je teraz tak málo... Nech ti Boh dá večné odpočinutie.

Redakcia

2/09

Farská kronika

od 1. januára 2009
do 25. januára 2009

**Do farského spoločenstva
sme sviatosťou krstu prijali:**

Oliver Schwarz
Jakub Naod

**Blahoželáme k prijatiu
sviatosti manželstva:**

Ladislav Tóth a Eva Gatíalová
Daniel Balážka a Erika Fajerová

**S kresťanskou nádejou na
stretnutie vo večnosti sme
sa rozlúčili so zomrelými:**

Miroslav Kosec, 53 r.
Katarína Nagyová, 80 r.
Eduard Šarádi-Lacko, 70 r.
Andrej Labanc, 82 r.
Ján Hluzák, 82 r.
Antónia Špániková, 77 r.
Jozef Paulen, 77 r.
Viktor Koribský, 82 r.
Karol Vojtela, 84 r.
Ing. Anton Vážny, 89 r.
Kristína Kršková, 86 r.
Magdaléna Tomášová, 62 r.
Alojz Moravčík, 65 r.

*Odpočinitie večné daj
dušiam, Pane ...*

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením
BÚ v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Teologický poradca:

ICLic. Pavel Michalovič, dekan
Zodpovedný redaktor, sadzba:
Alojz Vlčko,

e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Redaktori:

M. Melicherčíková,
A. Gálová, A. Karaková,
M. Kvetová, P. Humajová

Kontakt:

web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej,
Mariánska 4, 971 01 Prievidza
tel.: 046 / 542 28 01

Náklady na tlač:

cca. 0,30 € (9,04 Sk)

Fotografie: titulná strana, str. 2 a
11 - M. Melicherčíková, str. 2 a 16
- D. Papánek, str. 10 - súkromný
archív J. Leporisa, str. 15 - J. Ug-
rőczyová, str. 19 - TK KBS, str. 23 -
súkromný archív V. Belisovej, zad-
ná strana - Ján Hríb, Sch.P.

Tlač: PATRIA I., spol. s r. o.

Prievidza. Tlač registrovaná
Okresným úradom v Prievidzi pod
č. MT 1/1994.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo
výberu a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciame.

Poézia Veroniky Belisovej

Červená

Meráš červen
plným priehrštím
ako poklad
nehcene nájdený
zavretý k expozícii
otvorený v intuícii
Z pohára sa ti vylieva
víno s 30% obsahom pravdy
Kruhy na kancelárskom papieri
očakávané ako tie v obilí
nedajú ti spať
len blúzniť v želaných snoch
noc ti ich spotvorí

Vzdialenosť je vzdialená
Blížkosť je blízka
Momenty sa opakujú
no stúpajú po špirále
Vír vody sa stráca
vo vani

Transformácia

Mala dom déja vu
bolo to v lete
nestáva sa každú noc
prerodenie na vlkodlaka
V pustatine vlastnej obmedzenej izby
Si predurčený na prebudenie
prebudenie do otvorenej konzervy

Chce sa ti spať
chce sa ti smiať
Zabudni na svoj vykonštruovaný svet
Zabudni na minulé sklamanie
Cítiš vôňu
ale aj prázdnu chuť
Cítiš ranný smog
vstávať z prachu na obrubníku

Ak je niekde na zemi raj

Chodím tam
za oponou prebdených dní
svetlo šikmo dopadá na schody
Hovorí mi o zmysle
z mysle mi neodchádza zvuk ich hlasu
zmyselný svet zotieram
ako zarosené okno autobusu
čistý štít
Ideály
plávam k nim
pomedzi prúdiacich ľudí
pulzujúcich ako láva
lavína zvezie ma
znenazdajky
tam, kde som už bolo mnohokrát
snívanie za bieleho dňa
mi zaclonilo
reálny raj
na všednej zaprášenej
ulici.

Mata-Hari

Jasné oko oko dňa
perina zmuchlaná
deň vonia vonia priezračne
koncept nehy
na linajkovom papieri
s ozúbkovaným okrajom
ohrad' sa od sveta membránami
lebo ťa dočahuje
fantómová bolesť
Ďakujem múzam
že mi pripomínajú
že ešte viem silno cítiť
a byť len hŕstkou pospájaných molekúl
bez celej tupej racionality

Veronika Belisová sa narodila 1.11.1985 v Patrízanskom. Je najstaršia z ôsmich detí. Po absolvovaní Piaristického gymnázia Františka Hanáka v Prievidzi študuje už piaty rok tlmočníctvo a prekladateľstvo (anglický a francúzsky jazyk) na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Medzi jej záľuby patrí písanie básní, maľovanie či hudba (hra na flaute, spev). Jej hlas môžete počuť v éteri rádia Lumen.

Fotoobjektívom pátra Jána Hríba, Sch.P.

Pierko

Žiara

Dvaja

Kryštáliky šťastia

Páter Ján Hríb, Sch.P., sa narodil 21.7. 1972 v Martine. Po absolvovaní Stredného odborného učilišťa služieb v Martine vstúpil do rehole piaristov a vyštudoval teológiu. Za kňaza bol vysvätený 13.6. 1998 v Nitre a odvtedy pôsobí v kláštore piaristov v Prievidzi. Okrem fotografovania patrí k jeho záľubám aj hudba, šport, príroda a najmä práca s deťmi, s ktorými sa stretáva nielen v škole na hodinách náboženstva, ale aj na nedeľných detských svätých omšiach.